

LENINA KĀROGS

LATVIJAS KOMUNISTISKĀ PARTIJAS PREIĻU RAJONA KOMITEJAS UN
PREIĻU RAJONA TAUTAS DEPUTĀTU PADOMES LAIKRAKSTS

IZNAK KOPS
1950. GADA 29. MARTA
Nr. 116 (5810)
29.
SEPTIEMBRIS
CETURTDIENA.
1988. GADS
Maksa 3 kap.

Sacensības uzvarētāji

Latvijas KP rajona komiteja, rajona Tautas deputātu padomes izpildkomiteja un Izglītības, augstskolu un zinātnisko iestāžu darbinieki arod biedrības rajona komiteja izskatījušas rezultātus, ko devusi rajona skolu un pirmsskolas vecuma bērnu iestāžu kolektīvu sociālistiskā sacensība 1987. — 1988. mācību gadā.

PAR UZVARĒTĀJIEM ATZĪTI:

Preiļu 1. vidusskolas, Rožupes astoņgadīgās skolas un Līvānu stikla fabrikas bērnu dārza kolektīvi.

OTRĀ VIETA PIESĶIRTA:

Līvānu 1. vidusskolas, Galēnu astoņgadīgās skolas un Līvānu pilsētas izpildkomitejas bērnu dārza «Saulīte» kolektīviem.

TREŠĀ VIETA PIESĶIRTA:

Rudzētu vidusskolas, Jersikas astoņgadīgās skolas un Līvānu eksperimentālās biokīmiskās rūpnīcas bērnu dārza kolektīviem.

ATZĪMETS

Aglonas padomju saimniecības un kolhozagrofirmaš «Krasnij Oktjabrj» bērnu dārzu kolektīvu labais darbs.

LTF Preiļu nodaļas paziņojums

Latvijas Tautas frontes Preiļu nodaļa paziņo, ka šī gada 1. oktobrī Preiļos, kinoteātrī «Ezerzeme», notiks Latvijas Tautas frontes Preiļu nodaļas konference. Konferenču sākums — plkst. 9.30. Tiek aicināti piedalīties visi Latvijas Tautas frontes atbalstītāji.

Konferences dienaskārtībā: LTF Preiļu nodaļas delegāta vēlēšanas uz Latvijas Tautas frontes dibināšanas kongresu; Latvijas Tautas frontes Programmas un Statūtu projektu apspriešana; jaunu Latvijas Tautas frontes atbalsta grupu un biedru reģistrēšana un uzņemšana LTF rindās.

LTF Preiļu nodaļa

Kirova kolhozs šoruden atzīmēs savas pastāvēšanas 40 gadu jubileju. Tā lielākā bagātība. zelta fonds ir cilvēki. Te lepojas ar daudzkiem. Vispirms ar tiem, kas stāvēja pie kolhoza dibināšanas šūpuļa, — darba veterāniem.

Pāvels Pudulis 34 gadus kolhozā nostrādājis par ražošanas komandieri — brigadieru un iecirkņa priekšnieku. Uzticētos pienākumus pildījis pēc labākās sirdsapziņas, viņa ļaudis ar

darbiem vienmēr galā tika pirmie, katru gadu novāca labu ražu. Pavelam Pudulim piešķirt Nopelniem bagātā kolhoznieka nosaukums.

Arī tagad, būdams pelnītā atpūtā, Pāvels Pudulis, cik spējams, palīdz kolhozam: audzē dārzeņus un ar tiem nodrošina saimniecības ēdnicu.

ATTEĻĀ: darba veterāns Pāvels Pudulis.
J. GURGONA foto

TAGAD reti kura jaunuzceltā māja slīgst krāšņos ozolos un liepās. Tomēr liela vēlēšanās atjaunināt zemnieka tīkšmi pēc lekopta dārza, viensētas un tipiskā lauku dzīvesveida. Iespējams, ka vienā otrā saimniecībā to izdarīt vienkāršāk. Citā (šoreiz domātu padomju saimniecību «Rušona», kur daudzām atstātām viensētām un visu kopējai mājai vajag prasmīgu saimnieku) ir grūti. Jo šejienes cilvēks atsvešinājies no zemes.

Tāda ir reālā dzīve. Najautās, Rutkovskos, Gelenovā, Rušonā, Snitkino, Baškos un citās sādžās ir vairākas pamestas viensētas. Laika zoba saēstas, pelēkas, dažu un balandu puduros ieaugušas. Tikai pagalmos izmētātie sadzīves priekšmeti liecina, ka agrāk starp krāšņajiem Latgales pakalniem ir dzīvojuši cilvēki. Odeni no dzidrajām avotiem smēluš, bērnu audzinājuši.

Padomju saimniecībā «Rušona» bez saimnieka ir 16 viensētas. Kops pērnā gada septembra pārdotas 16 mājas. Bet — cik to nojaukt! Tām, kuras ceļiem un ezeriem tuvāk, arī vien atradās saimnieki. Daļa pircēju — pašu ļaudis. Arī jaunās ģimenes, kuras neapmierina tie 30 kvadrātmetri, ko labākajā gadījumā jaunajai ģimenei daudzdzīvokļu mājās var piedāvāt saimniecība. Bet vairums cilvēku uz «Rušonu» brauc ...atpūsties. Vārda pilnā nozīmē, jo pilsētniekus villiņa ezeri.

Saimniecībā pēc atpūtniekiem gan neliģojas. Fermās, tīrumos, mehāniskajās darbnīcās trūkst darba roku. «Rušona» ir viena no lielākajām rajona saimniecībām un arī — viena no lielākajām parādniecēm valstij.

Kaut sovhozā agronomu, zootehniķu, inženieru un iecirkņu priekšnieku vakantu vietu nav, tomēr darbi nesokas. Pat vairāk — sagaidāms, ka nevienā nozarē plānoto rezultātu šorad nebūs. Tātad — nebūs naudas, nebūs tehnikas, ceļu. Nebūs arī cilvēku. So pašu nelaimīgo ceļu dēļ savas lauku mājas meliorācijai atdeva un Gailišu pusi at-

stāja daudzi vietējie iedzīvotāji. Citi pameta viensētas un aizbrauca dzīvot pie bērniem vai nopirka mājas citur. Brieduma gadu ļaudis, kuriem tagad vajadzētu tīrumus kopt un lauku viensētas spodrināt, satiekas vairs tikai kapusvētkos.

Lūk, tādu saimniecību savā pārziņā saņēma Rušonas ciema Tautas deputātu padomes izpild-

Kaut gan tagad vēlēšanas ir demokrātiskākas, un no pašiem cilvēkiem acimredzot būs atkarīgs, kādu līderi viņi izvirzīs.

— Specialisti, kā cilvēki runā, bēgot no grimstošā «kuģa» un meklējot sev citu vietu, taču dzīve let uz priekšu. Kā jums šķiet: vai tas ir pareizs kurss, kādu pašlaik ietur padomju saimniecība «Rušona»? Esot pār-

ņemot nelaimīgos astoņus kilometrus līdz Gailišiem. Ja celnieki vai celtnieki grib ezeru piekrasti, lai palīdz arī kāda iekšējā ceļa posma sakārtošanā.

— Jūs teicāt, ka jaunās ģimenes «Rušonā» negrib turēt lopus. Produktus pērk saimniecībā un pilsētā. Citiem vārdiem, lauku cilvēks nevar vai negrib nodrošināt sevi ar pārtikas produktiem? Vai vietējā vara spēj ko izmainīt?

— Ik gadus samazinās to cilvēku skaits, kuri tur lopus. Vismaz par trīsdesmit. Tā ir ļoti nepatīkama tendence. Meklējam izeju. Piedāvāju organizēt kooperatīvu. Tas būtu izdevīgs jaunajām ģimenēm, kā arī vecākiem cilvēkiem. Taču pietiekas ...tikai divi cilvēki.

Kāpēc tāda neatsaucība? Nemsim, piemēram, Kategrādī. Te krasi samazinājies vietējo iedzīvotāju skaits. Bet iebraucēji ar palīgsaimniecību nodarboties negrib. Protams, tiem, kuri dzīvo daudzstāvu mājā, patlaban nav arī lielu iespēju lopus turēt.

— Bet kā ir ar citām jaunajām saimniekošanas formām? Proti — varbūt ir cilvēki, kuri vēlas rentēt zemi?

— Jā, viena ģimene, kura vēlas arēndēt zemi, ir. Jāapsver, vai saimniecībā ir vēl citi tādi nopietni, spēcīgi un enerģiski jauni cilvēki, kuri var kļūt par rentniekiem. Diemžēl pagaidām visus vēl ļoti nepazīstu.

— Daudzī steidzas uz Gailišu un Rušonas puses ezeriem. Taču saimniecībā nereti no tā ir tikai papildus rūpes. Varbūt varētu izveidot kempingu vai kādu kooperatīvu (protams, no saimniecības puses), kas piedāvātu atnūtu pie ezeriem un saimniecībā dotu pelņu?

— Ideja nav slikta. Mēs par to runājam. Diemžēl saimniecībā ideja pagaidām atsaucību neguva. Laikam uskata, ka nauda jāiegulda tur, kur ir acumirkliņa atdeve. Un negrib saprast, ka jāreķina, ko un cik varēs nopelnīt rīt un parīt.

A. ILJINA

Lauki
šodien

Mājai vajag saimnieku

komitejas priekšsēdētājs Arvīds Soldāns, pēc izglītības pedagogs. Bet pēc būtības — cilvēks, kurš pārziņā lauku cilvēku psiholoģiju. Un, atklāti sakot, ne bez bažām vērtē situāciju, kura patlaban izveidojusies «Rušonā». Pajautāju:

— Ko jūs, ciema izpildkomitejas priekšsēdētājs, vietējās tautas varas pārstāvis, šādā situācijā ieteiktu saviem ļaudīm?

— Saimniecība jāsadala. Par to esam runājuši partijas komitejas sēdē. Lai Gailišu puses cilvēki paši lemj, ko dibināt — kolhozu vai sovhozu. Viens ir skaidrs — mazākā saimniecībā labāk būs pārrēzami lauki un cilvēki, labāk varēs arī darbus organizēt. (Turklāt to vēlas vairums iedzīvotāju.)

Ja izlems, ka sovhozs jāsadala divās saimniecībās, būs jādala arī manta. Tāda, kāda ir — ar visiem parādiem. Domāju, ka veidot jaunu saimniecību Gailišu pusē nebūs viegli. Te nav ne darbnīcu, ne ceļu. Lauki noplicināti un «pārsālīti» ar minerālmēsliem un ķīmikālijām. Šajā situācijā daudz kas būs atkarīgs no cilvēka, kurš nems rokās jaunās saimniecības stūri. Ka tik atkal nav tāds, kurš no viena krēsla noņemts, bet otrā iecelts.

doti divi grants karjeri. Viens Kategrādē, otrs — pie Mežinsku kapiem. Pārdodot arī kokmateriālus, nododot zemi citiem lietotājiem. Tā teikt, nevis no ražošanas, bet gan no vietējiem, pašiem ne mazāk vajadzīgiem resursiem mēģina piepildīt tukšo kasi.

— Atklāti sakot, esmu pret šādu resursu izsaimniekošanu. Kaut vai grants. Viens ir saņemt par to kaut kādu naudas summu, bet pavilsam kas cits — noslēgt savstarpēji izdevīgu pirkšanas un pārdošanas līgumu. Es, piemēram, grants pārdošanu attaisnotu tad, ja «Rušonā» ierīkotu kādu ceļu posmu.

— Vai uzskatāt, ka, nododot zemi, piemēram, kooperatīvam (uz Rušonas un Gailišu puses ezeru piekrastē acis met un jau iekārtojušies ne viens vien uzņēmums), arī jābūt abpusēji izdevīgam līgumam?

— Protams, Es neesmu pretī, ka, teiksim, pārpuvotajā Kaučera ezera piekrastē vai citur nīlētnieki audzēs dārzeņus. Piemēram, 24. ceļu remontu un hūvniecības pārvaldes ļaudis. Bet — lai viņi palīdz arī laucniekiem. Sodrīd ir tā, ka ceļš Preiļi — Krāce noasfaltēts, iz-

Pēc kritikas

„Laimes vēlējumi“

Ar šādu virsrakstu rubrikā «Lasītāja tribīne» šī gada 9. augustā mūsu laikrakstā bija ievietota preliēša A. Veigula vēstule, kurā viņš stāstīja par to, ar kādām grūtībām iznāk saskarties, ja jārīko kāzas. Uz mūsu lasītāja izteikto kritiku esam saņēmuši atbildi no rajona patērētāju biedrību savienības.

Valdes priekšsēdētājs L. Sustovs raksta, ka 6. veikals Preiļos pārtikas produktus kāzu un bērnu vajadzībām pārdod saskaņā ar rajona izpildkomitejas apstiprināto sortimentu. Uz paaugstināta pieprasījuma precēm (majonēze, zālie zirnīši u. c.), kuras tirdzniecības tīkls saņem neregulāri, veikalā jāiesniedz iepriekšējs pasūtījums (ja attiecīgās preces veikalā nav). Pircējam tiek paziņota diena, kad viņš var saņemt pieteikto preci. Lai paaugstinātu apkalpošanas kultūru, Preiļu patērētāju biedrības vadība ar 6. veikala darbinieciem bija organizējusi parrunu.

Cukura normu — 50 gramus, rēķinot uz vienu cilvēku, — rituālu vajadzībām noteikusi republikas Patērētāju biedrību savienība šī gada 25. maijā ar attiecīgu vēstuli. Tā saskaņota ar rajona izpildkomiteju, un noteikts, ka rituālu vajadzībām drīkst pārdot ne vairāk kā 15 kilogramus cukura (maksimālais daudzums).

Tālāk L. Sustovs raksta, ka Preiļu universālveikalā patiešām nepieciešama nodaļa, kurā būtu preces jaunlaulātajiem. Nodales atklāšana aizkavējusies tāpēc, ka nav saņemta pasūtīta tirdzniecības iekārta. Kad šī iekārta būs saņemta, universālveikalā atvērs nodaļu «Preces jaunlaulātajiem».

A. LUCĀNS

Ierosinājumi

lauksaimniecības rekonstrukcijai

(1. turpinājums. Sākums
115. numurā.)

J. Staļins paātrinātu kolektīvizāciju pasludināja par leņinskā kooperācijas plāna realizāciju. Patiesībā V. I. Leņins attiecībā uz zemnieku apvienošanu un lielražošanu nekāds konkrēts plāns neizvirzīja. Viņš rakstīja: «Kooperācijas politika veiksmes gadījumā doš mums sīko saimniecību pacēlumu un atvieglinās to pāreju nenoteiktā laikā uz lielražošanu, balstoties uz brīvprātīgas apvienošanās pamatiem». Kā redzam, šī V. I. Leņina doma neizslēdz iespēju, ka tas varētu arī nenotikti.

Viena no Staļina kolektīvizācijas plāna sastāvdaļām bija tā saucamo «kulaku» kā šķiras likvidēšana. Runājot par kulakiem, jāatzīst, ka visa tā lieta bija mākslīgi uzpūsta. Galvenais pūstājs bija Staļins pats — par pašiem bīstamākajiem viņš uzskatīja cilvēkus, kuri gādāja par dieniško maizi. 1929. gada aprīlī viņš paziņoja, ka maize nav vienkārši prece. Maize — tā neesot kokvilna, kuru nevar ēst. Maize esot valūtu valūta. Kulaks to zinot un slēpjot, tā saindēdams ar slēpšanas kalti arī citus maizes audzētājus. Labības pārpalikumi kulaku rokā esot līdzekļi kulaku ekonomiskajai un politiskajai nostiprināšanai. Kulaks Staļins izbaidīja par galvenajiem vaininiekiem valsts novirzīšanā (kā viņš domāja) no sociālisma ceļa. Kulaks nedodot maizi un mērdējot padomju varu badā.

Bet taj pašā laikā kāds mums nezināms statistiķis rakņājis arhīvos un šķirstīja vecās avīzes. Un atklājās kaut kas negaidīts. Izrādījās, ka pirms revolūcijas no katrām simt saimniecībām 65 bija nabadzīgās, 20 — vidējās un 15 — kulaku, bet 1929. gadā — attiecīgi 35, 60 un 5. «Bet varbūt šie 5% sagrāba savās rokās visu politisko un ekonomisko varu? Spridiet paši: valsts bankas nedod viņiem kredītu, kooperatori neslēdz līgumus, vilcieni un kuģi neved viņu graudus, dzirnavas nepieņem tos malšanai». (P. Peņeško. «Kā satricēja Čajanovismu». Raksts žurnāla «Ogonok» 1988. gada 10. numurā.)

Kā atbilde uz noziedzīgajām nelikumībām sākās zemnieku nemieri. No 1930. gada janvāra līdz martam bija ap 2 700 nemieru gadījumu.

Kolektīvizācijas tālākās sekas? 1928. gadā individuālās saimniecības saražoja lauksaimniecības produkciju par 71,9 miljoniem rubļu. 1940. gadā, kad sējumu platība bija par 30,4% lielāka nekā 1928. gadā, bet ražošanas pamatfondi palielinājās apmēram 12 reizes, kolektīvās saimniecības lauksaimniecības produkciju saražoja tikai par 76,7 miljardiem rubļu. 1940. gadā govju bija par 20%, aitu — par 22,1%, zirgu — par 43% mazāk nekā 1930. gadā. A. Čajanova vārdiem runājot, lauksaimniecība bija nostājusies uz ekstensīvas ražošanas ceļa.

Turklāt, godīgi apcerot 1940. gada lauksaimniecības rezultātus, stipri jāšaubās par to, vai minētie miljardi faktiski bija. Ja jau J. Staļins XVIII kongresā, operēdams ar bioloģiskās ražas jēdzienu, paziņoja, ka graudkopības kultūru vidējais kopievākums otrajā piecgadē esot bijis 958 miljoni centneru liels, kaut gan patiesībā raža bija tikai 729 miljoni centneru liela (1930. gadā — 835 miljoni centneru), tad kā var uzticēties apgalvojumiem, ka 1940. gadā pārsniegts 1928. gada līmenis? Lopu skaits taču bija ievērojami mazāks.

Secinājums var būt tikai viens: Staļins un stalinisti bija izdarījuši smagu noziegumu pret zemniecību, un rezultāti bija atbilde uz šo noziegumu!

Staļina cilvēkniešanas un zemniekniešanas politikas sekas nepāgāja secen arī Latvijai. Un rezultātā — kāda ir Latvijas lauksaimniecības aina 1986. gadā?

No visiem darbaspējīgajiem republikas iedzīvotājiem lauksaimniecībā (ieskaitot mežniecību) strādāja 16% (1935. gadā — 64%). Sajā pašā laikā Somijā — 12,7%, Dānijā — 6,4%. Zviedrijā (ieskaitot zveiniecībā un medniecībā nodarbinātos) — 5%. ASV — 4%.

1986. gadā viens Latvijas lauksaimniecībā strādājošais ražoja produkciju par 12 000 rubļu, jeb 6,6 reizes vairāk nekā 1938. gadā, uzturēja 5,5 liellopu vienības jeb 2,7 reizes vairāk, apkopa 10 ha lauksaimniecībā izmantojamās zemes jeb 1,9 reizes vairāk, taj skaitā izmantoja 6 ha jeb 67 reizes vairāk ar slēgtu drenāžu nosusinātas zemes, iestrādāja augsni 5,5 reizes vairāk minerālmēsli, izmantoja 51 ZS jeb 127 reizes vairāk visa veida enerģētisko laudu.

Pirmskara lauksaimniecības

tehniskajā nodrošinātībā bija divzīrgu arkls (ne visiem), spļarkls, garkāta izkaps, dzelzas rati, mēslu un siena dakšas (gan ievērojami augstākas kvalitātes par tām, ko šodien var nopirkt veikalā), 0,55 zirgi uz vienu lauksaimniecībā strādājošo, un... — tas ir gandrīz viss!

Un, ja 1986. gadā Latvijas PSR lauksaimniecības kopprodukcija pārsniedza 1940. gadu tikai 1,8 reizes (iespējams, ka šis skaitlis ir vēl mazāks, jo 1940. gada dati tika falcificēti, tos liši samazinot, lai jo iespaidīgāki izskatītos 1941. gada rezultāti), ja lauksaimniecībā izmantojamās zemes platība samazinājusies par 34%, tai skaitā tūrumi par 19%, tad, gribot negribot, jāatzīst, ka Latvijas lauksaimniecības stāvokli mūsdienās nekādā veidā nevar uzskatīt par apmierinošu.

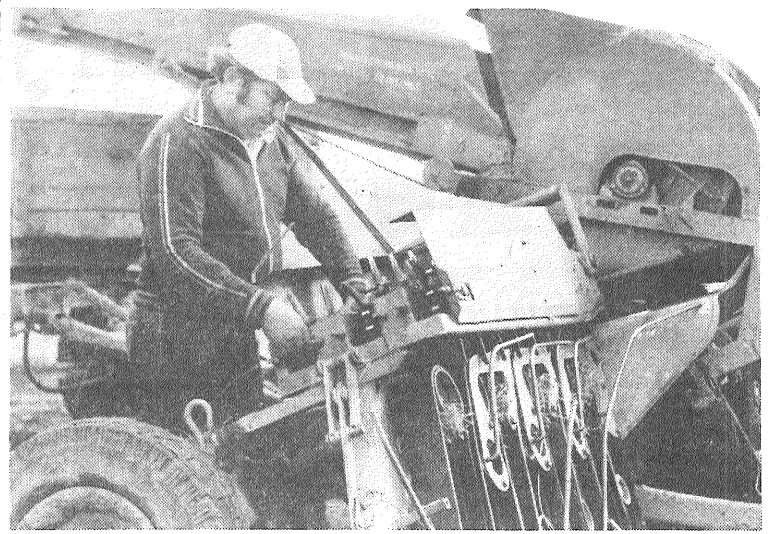
1940. gada 6. jūlijā Latvijas zemkopības ministrs J. Vanags savā radiorunā teica: «Darba zemnieki!... Jums tiek čukstēts, ka tagad turpināt ražošanu vairs neesot nozīmes, ka zeme un inventārs tikšot konfiscēti un jūs paši tikšot šadziņi kolhozos; (...) komunistiskā partija ir deklarējusi, ka netiks skarta darba zemniecības zeme, lopu un inventārs. Nebūs arī nekāda zemnieku piespiedu kolektīvizācija...».

Ticu, ka zemkopības ministrs tā arī domāja...

Līdz 1949. gada martam Latvijā kolhozi patiešām tika organizēti, stingri ievērojot brīvprātības principu. Tomēr kolhozu skaits strauji palielinājās marta beigās (pēc liela daudzuma Latvijas turīgāko zemnieku izsūtīšanas uz Sibīriju) un aprīlī. Līdz 5. aprīlim 284 no 570 pagastiem visi zemnieki jau bija kolhozos, bet līdz 1951. gada janvārim masveida, pēc būtības piespiedu, kolektīvizācija nostādās.

1948. gada vidū Latvijas turīgāko saimniecību skaits nepārsniedza 10 000. To vidējais lielums bija samazināts līdz 15 ha lauksaimniecībā izmantojamās zemes. Šo saimniecību rīcībā toreiz atradās vidēji 1,4 zirgi, 2,5 govis, 1,9 aitas, 0,7 cūkas. Lauksaimniecības nodoklis, kas šādai saimniecībai bija jānomaksā līdz 1949. gada 1. janvārim, bija 13 680 rubļu, bet varēja iekasēt tikai 38% jeb 5 200 rubļu. Uzliktais nodoklis pārsniedza visu māilopu vērtību apmēram 2 reizes.

(Turpinājums sekos.)

Rajona apvienības «Ražība» mehanizators Georgs Spulis jau vairākus gadus teicami strādā līnu novākšanā. Iznēmums nebija šogad. Jau jūlija pēdējās dienās viņš izbrauca Dzeržinska kolhoza līnu laukos, augustā strādāja kolhoza «Sijukalns», pēc tam — Raiņa kolhoza. Bet 7. septembrī G. Spūļa līnu kombains jau bija ceturtajā rajona saimniecībā — kolhoza «Dzintars». Jā, gandrīz vai neticami. Bet tas tā ir! Vēl jāpiebilst, ka G. Spulis lietderīgi izmanto katru darba stundu, nereti strādā arī brīvdienās.

ATTELOS: Georgs Spulis lielu uzmanību velta tehnikas aprūpei — arī turpat uz lauka (augšējais attēls); izcilā mehanizatora vadītais kombains pieveic pēdējo vālu kolhoza «Dzintars» 1. r. žošanas iecirkņa 23 hektāru lielajā līnu laukā.

K. GAILUMA teksts un foto

Atgriežoties pie publicētā

Vēlreiz par tiltu

Šī gada 18. augustā laikrakstā «Leņina Karogs» bija publicēts materiāls «Tilts». Tajā bija minēts, ka veco, jau sen nolietoto tiltu pāri Dubnas upei pie Arendoles nolemis atlaist izmantot tikai gājējiem un velosipēdistiem.

Tajā dienā, kad tika publicēts materiāls, K. Marksa kolhoza valde un ciema izpilddomēteja savu vārdu turēja: kokmateriāli pagaidu laipas būvēti pie tilta bija nogādāti savlaicīgi un pietiekamā daudzumā. Savukārt melioratori izlauza tilta vecā klāja nelielu posmu un pāri ierīkoja laipinu, pa kuru nu varēja pārvietoties tikai gājēji ar stumjamajiem ratiņiem, velosipēdisti un arī motociklisti. Jau pēc dažām dienām melioratoru konstrukcija bija pārveidota tā, lai pa tiltu atkal varētu braukt ar smago tehniku. Melioratori otrreiz atļauja būvēto, taču tas drīz vien atkal tika nojaukts.

Sejteniešus var saprast: apkārtceļš ir vairāk nekā 20 km garš. Tomēr attaisnot šādu rīcību nedrīkst. Šī raksta autors personīgi pārbaudīja tilta būvstus, 90 procenti no visiem balķim ir bojāti: sapuvušas ir divas trešdaļas no balķa resnuma. Ja pa tiltu pārvietojas smagā krava, pietiek lūzt tikai

vienam balķim, lai tilta lielākā daļa sabruktu kā kāršu namiņš. Kādas var būt sekas, tas, manuprāt, katram labi saprotams.

Tagad melioratori tiltu izjaukuši tā, ka atļaut to ir grūti. Turpmāk sekosim, lai satiksme pāri tiltam neatjaunotos. Pretējā gadījumā tilts tiks sagāzts pavissam.

Jāpiebilst, ka meliorācijas sistēmu pārvaldes administrācija cenšas panākt, lai jaunā dzelzsbetona tilta būvniecība 1989. gadā tomēr tiktu uzsākta.

A. VEIGULIS,

meliorācijas sistēmu pārvaldes inženieris

REDAKCIJAS PIEBILDE. Mēs nezinām, cik regulāri melioratori pārbauda kārtību uz tilta. Un tomēr — vēl 26. septembrī pa šo tiltu bija pamanījusies pārbraukt smagā tehnika. Gājēju pāreja būvēt paredzētie dēļi, kuras ar tādām grūtībām sagādāja kolhozs un vietējā izpilddomēteja, jau sen kā izvazāti nezināmā virzienā.

Secinām: ja mācība tā arī nav gūta, tiltu tomēr vajadzēs nojaukt. Un melioratoriem nopietnāk būs jāparūpējas par jauna tilta būvi.

PADOMJU DZIMTENĒ

Hallo, sesija klausās

KOHTLAJERVE (Igaunijas PSR). Pirmo reizi pilsētas padomes darba praksē tās sesijas laikā pastāvēja tieša līnija sakariem ar pilsētas iedzīvotājiem. Sēžu zālē uzstādīja telefonus, kuru numurus jau iepriekš paziņoja avīzes. Jautājumi un priekšlikumi, ko pilsētnieki izteica pa telefonu, tika nodoti prezidijam, lai no sesijas tribīnes uz tiem atbildētu kompetentas personas. Īpaša uzmanība tika veltīta ekoloģiskās situācijas uzlabošanai pilsētā.

TASS

Rindu pēc alkohola nebūs...

Lēmums par pasākumiem zūpības un alkoholisma apkarošanai glāba daudzus cilvēku dzīvības. Kā ziņo Valsts statistikas komiteja, 1984. gadā 47,3 tūkstošu cilvēku nāves cēloni ir tieši saistīti ar alkoholismu, bet aizvadītajā gadā šis skaitlis jau ir divreiz mazāks — 20,8 tūkstoši. Taču daudzos valsts reģionos pieņemti savj cīņu pret alkoholismu apstādzoši «pretplāni». Daži vietējie vadītāji uzsāka aizrautīgi sacensties ar kaimiņiem par to, kurš ierobežos un aizliegs pēc iespējas vairāk, nerēķinoties ar cilvēku psiholoģiju — nevar taču vienā rāvienā iznīdēt kaitīgos ieradumus. Steidzīgi, lai veiksmīgāk atskaltītos, viņi pasludināja veselus rajonus par «atturības zonām». Tomēr šo «zonu» iedzīvotāji brauca pēc alkohola uz kaimiņu pilsētām, sāka dzīt kandžu (tādēļ radās cukura trūkums) un pāriet uz «kīmiju» — dzert odekoloņu, eliksīrus, stikla tīrīšanai domāto šķidrums, avreabinātes no zobu pastas un zābaku smēra.

Tā tika kompensēta alkohola ražošanas sašaurināšana. Lēmu-

mā bija paredzēts samazināt degvīna un degvīna-līķeru izstrādājumu ražošanu, 1986. gadā izlaist 250 miljonus dekalitru. Faktiski šo daudzumu sašaurināja līdz 150 miljoniem. 1987. gadā 220 miljonu dekalitru vietā saražoja 123 miljonus. Sākās kaunpilnās rindas. Taču tās nav smagākās sekas: 1987. gadā no visāda veida «kīmijas», kas tika izdzerta alkohola vietā, salīdzinājums vairāk nekā 40 tūkstoši cilvēku, no viņiem 11 tūkstoši miruši.

Pašlaik Tirdzniecības ministrija gatavo pavēli, kurā republikāniskajam ministrijām un vietējiem varas orgāniem rekomendēs atcelt vairākus ierobežojumus tirdzniecībā ar alkoholu. Pārtikas veikalos ierosināts atkārt sausa vīna, konjaka, šampanieša tirdzniecību, atgriezties pie alus pārdošanas bāros, no automātiem, sākot no plkst. 8.00. Dažos reģionos patvaļīgi at-

lauts tirgot alkoholu tikai no plkst. 18.00, nevis kā bija paredzēts lēmumā — no plkst. 14.00. Tiek atgādināts šis degvīna un stipro vīnu tirgošanai noteiktais laiks.

Vai tas nepatēlīnās degvīna patēriņu? Mazliet — jā, taču jāievēro, ka cīņa ar alkoholismu ir aizsteigusies krievni uz priekšu: 1985. gada lēmumā bija paredzēts 1989. gadā ražot 160 miljonus dekalitru degvīna un degvīna-līķiera izstrādājumu — jāorientējas tieši uz šo, ne jau no griešiem nēmo ciparu.

Viss liecina, ka lēmums turpina darboties. Un nav bijis vēlīgā. Pārtrauktas mazās un lielās «dienesta ledzeršanas», dzīve kļuvusi skaidrāka, nostiprinājusies bezkompromisa attieksme pret zūpību un alkoholismu. Nav arī palielinājies iedzert gribētāju skaits.

(«Literaturnaja gazeta»)

A GRORŪPNIECISKĀ kompleksa nākamo kadru komplektēšana — neapšaubāmi svarīgs un šobrīd mūsu lauksaimniecībā visai būtisks uzdevums. Pie tam uzdevums, kura rezultāti jau pēc pāris gadiem redzami darbībā. Jauno lauksaimnieku zināšanu kvalitātē un arī lauksaimniecības speciālistu kvantitatē.

Nav noslēpums, ka profesionāli tehniskajās vidusskolās trūkst apmācāmo slaucēju, celtnieku, tehnikumos — agronomu. Arī vairākas citas lauku specialitātes ir maz iekārotas.

Taču, manuprāt, PTV un tehnikumu mācību grupu komplektēšanā spēcīgi izpaužas ne vien atsevišķu specialitāšu popularitāte, bet arī konkrēto mācību iestāžu pievilcība vai — tieši pretēji — zema prestiža.

Cik rāda pēdējo gadu vērojumi (te es nebūtu nepretendēju uz statistisku precizitāti) tuvas un tālas apkaimes jauniešu un viņu vecāku uzticību iemantojuši JAUNAGLONAS 58. PROFESIONĀLI TEHNISKĀ VIDUSSKOLA.

Lai pārliecinātos, vai šie vērojumi atbilst īstenībai, kā arī lai noskaidrotu, ar kādām domām, cerībām un uzdevumiem arodvidusskolas audzēkņu un pedagogu kolektīvs uzsācis jauno mācību gadu, devos uz Jaunaglonu, lai vairākus jautājumus uzdotu 58. PTV direktoram NIKOLAJAM LEONOVAM.

sies iespēja saņemt automobiļu tehniskās apkopes pakalpojumus. Pie tam — augstā līmenī.

Vienā no telpām Aglonā paredzami izveidot jauniešu kooperatīvu kafetēriju. Uz turieni savus vienaudžus aicinās pavāru un konditoru specialitātes meitenes. Sadarbības ar sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumu apvienību.

Uzveru, ka šī ideja radās ne jau mums, bet skolēniem. Arī strādās skoiēni. Administrācijai paliek tikai kontrolētās funkcijas.

Jāpiebilst, ka atļauju saņēmām un uz turpmāku atbalstu ceram no rajona izpildkomitejas priekšsēdētāja J. Vucēna un plānu komisijas.

— Cik noprotu, jūs esat «par» kooperatīvu kustību vispār?

— Jā. Ņemot vērā šobrīd aktuālos saimnieciskā aprēķina apstākļus, ikvienam vadītājam savi spēki būtu jāizmēģina arī kooperatīvu organizēšanā, tādējādi pārbaudot arī savas organizatora un ekonomista spējas. Jākontrolē arī kooperatīvu darbība. Kaut vai tāpēc, ka daudzi šo likumu

vāk apgūt mācību programmu nekā «Lauktehnikā».

— Vai tādējādi neveidotos arī noturīgi sakari ar rajona saimniecībām?

— Protams. So ideju jau arī izteikuši vairāku saimniecību vadītāji. Turklāt viņi taču ir ieinteresēti savus cilvēkus apmācīt iespējami kvalitatīvāk. Savukārt skolai saimniecības par to būtu ar mieru palīdzēt turpmākā laboratoriju iekārtošanā un papildināšanā.

— Šie kontakti būtu abpusēji izdevīgi arī tādējādi, ka saimniecību vadītāji paši redzētu, kāda tehnika ir PTV, kāda — saimniecībās, kāda būtu jāapgūst pastiprināti vai arī jāievieš apmācībā no jauna. Audzēkņi, dodoties praksē tieši uz šīm — ieinteresētākajām saimniecībām —, iepazītos ar to darba organizāciju un tehnisko bāzi, ar savu nākamo darba vietu.

Domāju, ka šāda sadarbība mums izveidosies ar lielāko daļu rajona saimniecību.

Starp citu, es jau minēju me-

tiķis atskaitīti par disciplīnas pārkāpumiem, pilnā mērā tiks iekasēti valsts budžetam nodarītie zaudējumi, kas rodas ikviena audzēkņa apmācības procesā.

— Cik liela ir šī summa? Un vai agrāk jūs to arī iekasējāt?

— Šī summa ir 103 rubli mēnesī (!). Līdz šim tā nedarījām, taču turpmāk ceram tādējādi panākt, lai iestājas tie jaunieši, kas patiesi grib mācīties, un lai viņu vecāki un paši nopietni apsver savu izvēli.

Tā kā vairākas specialitātes izveidojas konkursi, jau pašā sākumā nemaz neuzņemsim potenciālus sliņķus un bēguloļājus.

— Jaunaglonas 58. PTV allaž aktuāla ir bijusi celtniecība.

— Tā ir. Šobrīd saviem darbiniekiem saimnieciskā kārtā ceļam piecas dzīvojamās mājas. Vienā no tām tiks iekārtots kompleksais sadzīves pakalpojumu punkts visa ciemata vajadzībām.

Sākam 27 dzīvokļu mājas un veikala (500 kvadrātmetru platībā) celtniecību.

Ezera krastā būs stadions ar astoņiem skrejceļiem.

Un vēl — par celtniecību. 13. piecīdē Līvānos paredzēts būvēt celtniecības PTV. Domāju, ka tas nav prāta darbs. Tāpat jau 75 procenti celtniecības apjomu ir pilsētās, tikai 25 procenti laukos. Tāpat vērojama jauniešu aizplūšana no laukiem.

Kāpēc to pastiprināt? Turklāt Jaunaglonas PTV celtniecība izmaksās aptuveni 4 miljonus rubļu. Bet var ar mazākam izmaksām — apmēram 1 miljonu — panākt lielāku efektivitāti. Tēpat Jaunaglonā uzbūvējot vēl vienu kopmītni, papildinot materiāli tehnisko bāzi. Lauku celtniecības meistarus mēs taču jau sagatavojam.

Uzveru, ka sociālās problēmas laukos var risināt arī ar lauku PTV palīdzību. VISAS specialitātes šobrīd jāgatavo laukos. Arī šuvēji un frizieri. Jāpanāk, lai mūsu bērni paliktu laukos, tēpat mācītos un dzīvotu.

— Vai mācību laikā Jaunaglonā bez zināšanu apguves var nodarboties arī ar ko citu?

— Sogad ar pilnu slodzi sāka strādāt sporta komplekss. Darbojas deviņas sporta sekcijas. No tehniskajām — puišus interesējošajām sekcijām — klāt motokrosam nākuši bagīgi un kartingi.

Ir iespējas nodarboties ar māksliniecisko pašdarību. Ir savs diskoklubs, vokāli instrumentālais ansamblis, kafetnīcā darbojas «Brīvdienų klubs». Domājam izveidot savu kori.

Nupat sāka darboties PTV darbinieku folkloras ansamblis.

— Esmu tik daudz ko vaicājis. Vai jums pašam nav «uz sirds» kas palicis?

— Es jau pirmīt teicu, ka skolās vadīšanā jāpāriet uz demokrātiskām metodēm. Direktoram jābūt ievēlētam. Kā prezidentam — uz noteiktu laiku periodu, piemēram, 3—4 gadiem. Pirmsvēlēšanu laikā katram jāizklāsta sava programma un tad tā jārealizē. Jāatskaitās audzēkņu un vecāku priekšā.

Domāju, ka nākamo mācību gadu uzsāksim ar vēlēto direktoru. Ikvienam varēs ieteikt savu kandidātūru.

Arī savu kandidātūru es ieteikšu šim vēlēšanām.

— Paldies par interesantu sarunu! Lai jums sekmīgs šis mācību gads.

Pārveides ceļos

Neatliekot uz rītdienu

IESKATS JAUNAGLONAS ARODVIDUSSKOLAS DZĪVE

tu teorētisko nodarbību skaitu.)

— Ir daudz interesantu un lietderīgu ideju. Vārbut kaut ko no audzēkņu ieteiktā ieviesisiet jau šogad?

Direktoram acis iemirdza un, rokas saberzējās, viņš sāk stāstīt: — Sogad esam izlēmuši noriskēt. Eksperimentēsim. Pedagoģiskās padomes sēdē nolēmām un jau sākam pāriet uz piecu dienu mācību nedēļu. Līdz ar to, protams, palielinās dienas slodze. Strādājam līdz plkst. 17 pēcpusdienā.

Metodiskās komisijas atsevišķi katrā specialitātē patlaban pārskata mācību programmas. Ar mērķi — samazināt teorētisko un palielināt praktisko nodarbību skaitu pamatīgākai izvēlētas profesijas apguvei.

Par mēitenu grupām droši varu teikt, ka samazināsim nodarbību skaitu uz militārās apmācības rēķina. Pavāru grupām palielināsim praktisko nodarbību skaitu ne vien mācību laboratorijās, bet arī tiešajos objektos — Aglonas ēdināšanas punktā, Jaunaglonas bērnu dārzā — jau mācību gada laikā, ne vien vasaras praksēs.

Esam domājuši par kopmītni labiekārtošanu. Šobrīd katrā stāvā izvietoti divi televizori — krāsu un melnbaltus. Atvēlētas telpas velas zāvētavām, izveidotas sadzīves telpas.

Pašu audzēkņu spēkiem kopmītnēs top kafetnīca. Tā kā iestrādā brīvprātīgi, pēc nodarbībām, es jau manū, ka entuziasms sāk noplakt. Bet — pašu iniciatīva vien bija, pašiem būs arī jāpabeidz iesāktais.

— Bet kā ar ieteikumu par ražošanas procesu paralēli mācībām?

— Domāju, laiks rajona iedzīvotājus sagatavot (am, ka drīz parādīsies 58. PTV mācību un ražošanas kooperatīvi. Balstosies uz skolas bāzi, tiks sniegti maksas pakalpojumi iedzīvotājiem.

Skolēniem tas dos lieliskas organizatoriskā un tiešā darba iemaņas. Darbosies tāni tikai uz brīvprātības principiem.

Daļu ienākumu (25 %) esam paredzējuši atstāt skolas vajadzībām, kā arī pārskaitīt Aglonas internātskolai. Atlikusī summa (75 %) paliks konkrētā pakalpojuma veicējiem.

— Kādi tad īsti būs un kur atradīsies šie kooperatīvi?

— Arodskolas teritorijā saimnieciskā kārtā beidzam celt autoservisus, kur darbosies topošie autoremontatīslīdznieki. Līdz ar to rajona autoīpašniekiem radī-

mēģina izmantot tikai savtīgos nolūkos. Pašfinansēšanās apstākļos šis likums dod lielas iespējas. Tikai jāstrādā godīgi. Ja negribam, lai šī kustība apstātos. Pakalpojumu cenai jābūt ne augstākai par valsts cenu, bet tas būs tikai tad, kad vairāk būs pašu kooperatīvu.

Mēs daudzām kanoniem nevaram pārkāpt. Arī tam, ka vadītāji parādusī uz tautu skatīties no augšas, kā uz pūli, bet šodien jādzīvo ar tautas problēmām. Un es domāju, ka nekas launs ne-notiktu, ja kooperatīvu kustības attīstīšanā lielu lomu ieņemtu tieši vadītāji, arī partijas biedri. Ja kooperatīvs labi strādās, neviena autoritāte no tā necietīs.

— Pārliecinājāt. Bet kā tad ar terminu «skolēns — kooperators»?

— Jau teicu, ka pārāk grūti mums atteikties no kanoniem. Tieši skolā un arī ar kooperatīvu palīdzību būtu jāsaik audzināt skolēniem ekonomiskās un organizatoriskās iemaņas, audzināt darbam saimnieciskā aprēķina apstākļos. Prast novērtēt rubla vērtību un nopelnīt to ne tikai tradicionālajās kartupeļu talkās. Citādi šobrīd esam nonākuši līdz tam, ka Latvijā trūkst izglītotu komersantu, tirgotāju. Pie tam republikā, kas allaž veiksmīgi tirgojusies ar citām zemēm un valstīm.

Ikvienā pat astoņgadīgajā skolā atrastos darbs skolēnu kooperatīviem. Kaut vai — apgādāt vecos laudis ar produktiem, apkopt viņu mājas un sētas, skaldīt malku. Gribētāju netrūktu. (Te nu es gribēju iebilst par čaklajiem oktobrēniem un timuriēšiem. Bet, kā tie strādā, zinām taču visi...)

— Jā, kooperatīvi — tas ir nopietni. Arī 58. PTV. Bet droši vien tā nav vienīgā ideja, kas patlaban gaida realizāciju?

— Tiesa. Ir vēl viena ideja, no kuras realizācijas labums būtu vispārējs.

Pagājušajā gadā sāka darboties jaunais mācību laboratoriju komplekss. Taču uz šo brīdi tas nav pietiekami noslogots. Ipaši pēcpusdienās. Domāju, ka būtu lietderīgi te atklāt rajona agrārniecības apvienības mācību kursu kombināta filiāli: kas patlaban pastāv Preilos uz «Lauktehnikas» bāzes un nodarbojas ar kolhozu un padomju saimniecību sūtīto kadru sagatavošanu un kvalifikācijas celšanu.

Pirmkārt, visi rajonā apmācāmie tādējādi būtu vienuviet. Otrkārt, Jaunaglonā ir daudz labākas mācību laboratorijas, jaunāka tehnika, iespējas kvalitatī-

višķākas komisijas, kas pārskata mācību programmas. To sastāvā iekļauti arī saimniecību galvenie speciālisti.

Vispār ir labi, ka tagad esam vienotā — agrorūpnieciskā kompleksā. Nepastāv resoru barjeras starp kadru sagatavotājiem — PTV un pasūtītājiem — kolhoziem un padomju saimniecībām. Tā vieglāk saskatīt gan panākumus, gan kļūdas un tās labot.

— Ir arī kāds konkrēts piemērs PTV un saimniecības sadarbībai?

— Jā. Padomju saimniecība «Aglonā» jau solījuses rekonstruēt govju mehānizētās slaukšanas operatoru mācību laboratoriju.

— Jūs savukārt...

— Mēs savukārt no nākamās mehānizētās slaukšanas operatoru grupas lielāko daļu sūtīsim darbā tieši uz «Aglonu».

— Neesam vēl runājuši par mācību un audzināšanas darbu. Vai arī šajā jomā ir jaunumi?

— Perspektīvā PTV paredz atteikšanos no autoritatīvām, administratīvām metodēm pedagoģijā. Pāriesim uz pašpārvaldi. Audzēkņi tiks iekļauti pedagoģiskās padomes sastāvā.

Ar jauno gadu sāks darboties PTV sabiedriskā padome, kuras sastāvā būs pedagogi, skolēni, viņu vecāki, bāzes uzņēmuma (agrorūpniecības apvienības) pārstāvji.

Darbojas kopmītnu padome.

— Bet kā ar tiem audzēkņiem, kas neizrādīs īpašu interesi par mācībām?

— Turpmāk tādējiem audzēkņiem būs iespēja pēc viena gada, tas ir — nepilna kursa apgūšanas, izdot attiecīgu dokumentu — atzīmju izrakstu par 1. kursu un noteikt viņiem šauru specializāciju.

No tiem vecākiem, kuru bērni

— Vai pedagogu kolektīvs un jūs, kā direktors, esat apmierināts ar šogad mācību grupu komplektēšanas rezultātiem?

— Protams. Ja ņem vērā, ka šogad jauniešus sagatavojam septiņās specialitātēs un uz 1. septembrī četrās no tām — pavāru, maizes cepēju un konditoru, autoremontatīslīdznieku un traktoristu mašīnistu (krievu plūsmas) specialitātēs — bija izveidojies konkurss. Tādējādi ne visus, kas vēlējas, varējām uzņemt. Uzņemšanas komisijai nācās izskatīt atestātus, raksturojumus un daļā jauniešu ieteikt mācīties kaimiņu rajonos.

Arī pārējās trijās — plaša profila traktoristu mašīnistu, lauku celtnieku un govju mehānizētās slaukšanas operatoru — specialitātēs mācību gadu uzsāka nokomplektētas grupas.

— Uzdrošinos secināt, ka pieaugusi Jaunaglonas popularitāte. Ar ko tas būtu izskaidrojams?

— Domāju, mūsu audzēkņu un viņu vecāku izvēli ir noteicis tas profesionālās orientācijas pasākumu komplekss, ko ik gadus veic mūsu skolas pasniedzēji, rajona tautas izglītības nodaļas darbinieki. Svarīga loma te ir saimniecību vadītāju, galveno speciālistu ieinteresētībai. Arī tam, ka pie mums tiek organizētas atvērto durvju dienas, dažādi pasākumi, piemēram, arāju konkurss, kā arī citi.

— Arvien pieaug specialitāšu, līdz ar to — arī audzēkņu skaits. 1. septembrī viņi ierodas un mācās gadu, divus vai trīs. Viņu uzdevums, protams, ir apgūt zināšanas. Bet — vai audzēkņiem ir iespēja arī izteikt savas vēlmes, intereses, prasības? Un pašiem tās arī realizēt?

— Jau trešo gadu 1. septembrī visās 2. kursa grupās notiek anketēšana. Jāatbild tikai uz trim jautājumiem: «Kas skolā ir labi?», «Kas — slikti?», «Ko es darītu, ja būtu direktors?».

Kad šīs atbildes apkopo, izanalizē un sasummē pa visiem trijiem jautājumiem kopā — tā jau, ziniet, ir vesela darbības programma! Spēji tik realizēt!

(Direktors jāva man ieskatīties šais anketās. Dažās ierakstīti pāris paskopi vārdi. Citas — sīkā rokrakstā pierakstītas no vienas mācības līdz otrai. Vēl kādā ierakstīti tikai «Nezinu». Taču izskatot kaut vai vienas grupas anketas, izveidojas visai skaidra kopaina.

Piemēram, audzēkņi ir apmierināti ar ēdināšanu, dažādo pulciņu un sekciju darbu, mācību telpām, materiāli tehnisko bāzi, sociālo pakalpojumu sfēru.

Kas neapmierina? Tas, ka lielākajai daļai audzēkņu grūti tikt mājās pēc sestdienas nodarbībām. Ka rudenos nevar palīdzēt vecākiem novākt ražu. Ka paralēli mācībām nevar nodarboties ar ražīgo darbu, saņemot par to attiecīgu samaksu. Lielai daļai ir iebildumi pret dzīvi kopmītnēs.

Direktors būdams, dažs uzreiz dzītu prom visus sliņķus, cits ieviestu stingru disciplīnu. Katrs otrs — noteiktu piecu dienu darba nedēļu un samazinā-

VERĪENĪGA celtniecība, mācību un audzināšanas procesa demokratizācija, doma par to, kā izkopt jaunietī saimnieka apziņu, un darbs mācību un ražošanas kooperatīvos... Nekā sensacionāli jauna. Un tomēr aiz katra no šiem soļiem — uzdrīkstēšanās, risks, eksperiments.

Jaunaglonas 58. PTV iespaido ar savu darbu pamatīgumu un vienlaikus — pārdomātību.

Ne azartu, bet pārliecību, ka šajā —pārkarotāšanās procesā —galvenais ir ikvienai tautsaimniecības sfērai, uzņēmumam un organizācijai un, protams, arī skolai — izstrādāt savu iekšēju koncepciju, tuvākas un tālākas darbības programmu un sākt tās realizāciju.

Tūlīt pat. Neatliekot uz rītdienu.

Jaunaglonas 58. PTV direktoram N. Leonovam jautājumus uzdeva

S. JOKSTE

Dambrete... pa pastu

Nobeigumam tuvojas republikāniskās sacensības korespondencdambretē. Jāteic, ka Preiļu rajona sportisti šogad bija mazākaktīvi un tāpēc arī īpašus panākumus neguva. Bet — vai nebūtu laiks uzspodrināt kādreizējo slavu?

Atliek piedalīties turnīros. Dambretes spēlē pa pastu (korespondencdambretē) var iesaistīties jebkurš — bez vecuma un dzimuma ierobežojumiem (arī, kā saka, «zalie» iesācēji).

Piebildīšu, ka visu turnīru uzvarētāji tiek apbalvoti. Startam jāpiesakās līdz 1988. gada 1. oktobrim (pasta zīmogs), nosūtot šo pieteikumu pēc adreses: 226098, Rīga — centrs, a. k. 55. Dalības maksa (4 rubļi) jānosūta Republikāniskajam apvienotajam šaha un dambretes klubam PSRS Valsts bankas Maskavas rajona nodaļā Rīgā, konts Nr. 000609416. Labas sekmes!

R. TOMASS,
PSRS sporta meistars

Tiem, kas apmeklē bibliotēkas

Izdevniecība «Avots» laidusi klajā krājumu «Padomju Savienības Komunistiskās partijas XIX Vissavienības konferences materiāli».

Sērijā «Cilvēks un likums» iznākusi U. Krastiņa brošūra «Dabai nodarītais jāatlīdzina». Tajā stāstīts par vienu no ikdienas dzīvē samērā bieži sastopamajiem juridiskās atbildības veidiem — materiālo atbildību par dabai nodarīto kaitējumu. Sevišķu uzmanību autors veltī zaudējumu noteikšanai un atlīdzības aprēķināšanai tajos gadījumos, kad notikusi nelikumīga koku ciršana vai bojāšana, malumedniecība, neatlauta zvejošana vai makšķerēšana. Brošūrā plaši izmantoti tiesu materiāli.

«Praktiskā prāta kritika» ir I. Kanta (1724 — 1804) galvenais darbs ētikā, kas veidots atbilstoši viņa vispārfilozofiskajiem principiem. Viņa mācība par ikviena personības absolūto cieņu un vērtību atbilst franču buržuāziskās revolūcijas ideologu paustajām atziņām par cilvēka un pilsona vispārējām un neatņemamām tiesībām, kā arī satur daudz ļoti dziļu pārspriedumu par cilvēka ikdienas uzvedības normatīviem un regulatīviem postulātiem, kas ļoti aktuāli arī mūsdienās.

Vissavienības Zinību biedrības populārzinātnisko grāmatu konkursā H. Jenesa darbs «Lejup pa spirāli» saņēma III prēmiju. Sajā grāmatā autors, izmantojot Sētera Taubes dzīves stāstu, soli pa solim izseko viņa lejupslīdi, parāda, kā vesels, normāls cilvēks, pats to ļoti neapzinādamies, bet arvien vairāk un biežāk lietodams alkoholu, pārvēršas par slimnieku — hronisku alkoholiķi. Stāstījums mijas ar ārsta komentāriem, kuri palīdz izprast šīs bīstamās, vilīgās slimības cēloņus, norisi un traģiskās sekas.

Ar jauno, Jāzepa Vītola (1863 — 1948) 125 gadu jubilejai veltīto, mūsu muzikas klasiku memuāru publicējumu «Manas dzīves atmiņas» latviešu lasītājs pirmo reizi šo darbu saņem tik pilnīgā, oriģinālā un iespējami atbilstošā veidā. Detālām un notikumiem bagātā stāstījumā mūzika, laikmets un personības pamazām atklājas kā pamattēmas, kā kategoriju kopums, kuras konkrētos tēlos iedzīvinājis mākslinieka godīgais autobiogrāfiskais sava laika muzikāli sabiedrisko norišu skatījums.

J. Krastiņa grāmatā «Eklektisms Rīgas arhitektūrā» analizēta pilsētubūvnieciskā attīstība un apbūves mākslinieciskā kvalitāte no 19. gadsimta vidus līdz 20. gadsimta sākumam. Eklektisma stils parādīts jaunā skatījumā, aplūkots tā vēsturiskā loma un mākslinieciskā vērtība.

Mirdzas Kļavas stāsts «Pelēkā māja» vēsta par Rīgas nomaļa neliela rajona vienkāršo cilvēku dzīvi viņu okupācijas laikā. Galvenie varoņi — divas meitenes, kuru mīlestībās nežēlīgi ieiaucas kara notikumi, un dzīvespriecīgās pusaudzis, kas nezaudē dūšu arī grūtās brīžos.

Jaunais prozaikis Māris Druva dzimis 1950. gada 2. augustā

Omskas apgabala Belostokas sādžā. Autors par sevi saka: «Esmu uzaudzis stepes malā. Plašumā. Varbūt tāpēc man gandrīz nekas nepatīk mūsdienu latviešu prozā. Vēl gribētos pieminēt Latvijas mazpilsētu Auci. Viss pārējais ir vidū. Arī sešas uzrakstītās un vēl nepublicētās grāmatas».

Romāns «Vidusskola» ir autora pirmā grāmata, prēmēts jaunatnes literatūras konkursā par mūsdienu skolas dzīves tēlojumu daļliteratūrā.

Sērijā «Romāns — pagātnes liecinieks» iznākusi Mārtiņa Krieviņa grāmata «Taurupes romāns». Grāmatā apvienoti trīs Mārtiņa Krieviņa darbi. Pirmajā no tiem — «Taurupē — viss kā Latvijā» — attēlota latviešu kolonija Krasnodaras novadā, kur apmetušies no Taurupes pagasta pārceļojušie latviešu zemnieki. Otrajā darbā — «Pasveicini Daugavu» — stāstīts par latviešu inteliģences dzīvi Leņingradā sociālisma celtniecības pirmo piecgažu laikā. Revolūcijas dalībnieki, sarkanie latviešu strēlnieki dzīvo, strādā un gaida, kad sitīs viņu stunda un viņi varēs atgriezties Latvijā. Arī Mārim Grīnam — bijušajam Taurupes ganuzēnam un kalpam — tā pienāk 1940. gadā. Pēdējā darbā — «Vēbera valsts» — attēlota Taurupes simtgadu jubileja, kuras gaitā mākslinieks Roberts Aigars kavējas savās bērības un jaunības atmiņās.

Izdevniecība «Liesma» laidusi klajā Regīnas Ezeras romāna «Zemdegas» otro izdevumu. Krājumā «Baložu pilni pagalmi» ietverti 6. ievērojamu XX gadsimta turku dzejnieku (N. Hikmeta, F. H. Dāgladžas, A. İlhona u. c.) dzejoli, kas atklāj savdabīgu dzejas pasauli.

Pazīstamā kazahu rakstnieka Akima Tarazi jaunajā romānā «Zilais šūpulis» (krievu val.) stāstīts par kāda veca skolotāja mūžu, par viņa ģimenes likteni, risinātas dzīves jēgas, launuma un taisnīguma problēmas.

«Karjera» — jauns talantīgā padomju baltkrievu rakstnieka Vasiļa Bikava, Baltkrievijas Tautas rakstnieka, Sociālistiskā Darba Varoņa, Valsts prēmijas un Lenina prēmijas laureāta, darbs (krievu val.).

Romāna darbība notiek 1941. gadā nomalā baltkrievu sādžā, ko okupējuši vācieši. Stāstījuma centrā — vecākais leitnants Aģejevs, kas pēc smaga ievainojuma spiests palikt ienaidnieka aizmugurē, kur aktīvi leklaujas pagrīdes darbā.

Japāņu rakstnieka Kobo Abe «Izlasē» (krievu val.) iekļauti trīs romāni «Svešā seja», «Sadedzinātā karte» un «Cilvēks — kaste», kas veltīti vienai tēmai — cilvēka vientulībai viņam naidīgā kapitālistiskajā sabiedrībā. No sabiedrības izbēgt nevar — nie tāda secinātuma nonāk Kobo Abe. Tikai izmainot sabiedrību, var izmainīt cilvēka eksistēšanas apstākļus.

I. BATARĀGA.

Preiļu rajona centrālās bibliotēkas vecākā bibliogrāfe

Redaktors P. PIZELIS

TV VIĻŅA

29. septembris. 18.00 — Zīnas. 18.15 — No muzikālās filmotēkas. 19.00 — Dokumentāla filma. 19.20 — Televīzijas un radio pasts. 20.00 — «Panorāma». Dienas ziņas (krievu val.). 20.35 — «Labu nakti, mazuli!». 21.00 — «Laiks». 21.40 —

«Pārkarotās starmetis». 21.50 — Viesos pie Lietuvas PSR Tautas skatuves mākslinieces R. Stalijūnaites. 23.00 — Zīnas.

30. septembris. 8.00 — «Labrīt!». 8.20 — Karavīru mākslinieciskās pašdarbības koncerts. 9.10 — Mūzikālā filma. 9.30 — Viesos pie Lietuvas PSR Tautas skatuves mākslinieces R. Stalijūnaites. 18.00 — Zīnas. 18.15 — Ainaš no baleta.

18.30 — PSRS čempionāts futbolā. «Zalgiris» (Viņa) — «Sahtjor» (Donecka). 20.15 — «Panorāma». Dienas ziņas (krievu val.). 20.50 — «Labu nakti, mazuli!». 21.00 — «Laiks». 21.40 — «Pārkarotās starmetis». 21.50 — Vasara un mūzika. 22.10 — Mākslas filmas «Uzsākt izmeklēšanu» 2. sērija. 23.20 — Zīnas. 23.30 — Mākslas filma «Graču ģimene».

Sludinājumi * Līdzjūtības

VENTSPILS CEĻOJUMU UN EKSKURSIJU BIROJS
aicina ceļot, atpūsties, gūt jaunus iespaidus.

AR LIDMAŠĪNU

Odesa — 3. — 7. oktobris, 19. — 23. decembris (ceļazīme maksā 143 rbļ.).

Užgoroda — Karpati — 4. — 7. oktobris (122 rbļ.).

Lvova — 24. — 28. oktobris (135 rbļ.).

Sumgaita — Baku — 16. — 22. oktobris (201 rbļ.).

Ordžonikidze — Gruzijas Kara ceļš — 17. — 22. oktobris, 19. — 25. decembris (194 rbļ.).

Kišiņeva (mitināšanās viesnīcā «Kosmoss») — 17. — 21. oktobris (160 rbļ.).

Sevastopole — 17. — 21. oktobris (146 rbļ.).

Taškenta (tūristu vilcienā «Dilorom») — Hiva — Buhāra — Samarkanda — 17. — 23. oktobris (264 rbļ.).

Suhumi — 21. — 26. oktobris (171 rbļ.).

Mcheta (mitināšanās viesnīcā «Intūrists») — 14. — 20. novembris, 5. — 11. decembris (258 rbļ.).

Jalta (mitināšanās intūristu viesnīcā «Oreanda») — novembrī, decembrī.

Atpūtas maršruts: Arhangeļska — «Mazā Karēlija» — 24. — 28. novembris (139 rbļ.).

AR VILCIENU

Vsevoložska — Leņingrada — 30. oktobris — 5. novembris (113 rbļ.).

Minska — Bresta — 22. — 28. oktobris (149 rbļ.).

Leņingrada — 13. — 19. novembris, 20. — 26. novembris, 4. — 10. decembris (99 rbļ.).

Luberci — Maskava — 25. — 30. novembris (114 rbļ.).

MARSRUTI SKOLĒNU BRĪVLAIKĀ

Gorkija (ar lidmašīnu) — 4. — 8. novembris (1 ceļazīme maksā 140 rbļ.).

Elektrostaļa — Maskava (ar vilcienu) — 4. — 10. novembris (110 rbļ.).

Kijeva (ar vilcienu) — 4. — 10. novembris (83 rbļ.).

Organizējam arī vienas dienas ceļojumus:

uz Klaipēdas jūras muzeju (36 cilvēku grupai brauciens maksā 288 rbļ., skolēniem — 252 rbļ.),

uz Klaipēdu — ekskursija pa vecpilsētu (36 cilvēku grupai brauciens maksā 216 rbļ.).

Pieņemam individuālus un kolektīvus pieteikumus, apmaksā — skaidrā naudā un uz pārskaitījumu.

Lūdzam zvanīt: Ventspils 24166.

Mūsu adrese: 229910, Ventspils, Ugunsdzēsēju ielā 2/4, Ventspils ceļojumu un ekskursiju birojs.

Veiksmīgus, patīkamus ceļojumus!

REPUBLIKĀNISKAJAM MĀJU BOVES TRESTAM

steidzami vajadzīgi:

darba organizācijas daļas inženieris;
plānu daļas priekšnieka vietnieks vai rūpniecības ekonomists;

kokapstrādes automātisko un pusautomātisko līniju operators;

kokapstrādes darbgaldu mašīnstrādnieks.

Adrese: Līvānos, Celniecības ielā 2, tālrunis 44693 vai 43938.

PREIĻU RAJONA PATERĒTĀJU BIEDRĪBU SAVIENĪBAS SAGĀDES UN RAZOŠANAS APVIENĪBA

iepērk no iedzīvotājiem pārtikas ābolus.

Cena — 60 kap. par 1 kg.

Lēks saulīte citu rītu
Druvas, silus apraudzīt.
Tu gulēsi mūža miegu
Baltos smilšu palagos.

(T. dz.)

Izsakām dziļu līdzjūtību Jūlijam Kārklīnam sakarā ar AUDZUTEVA nāvi.

Kinodirekcijas kolektīvs

Lēni, lēni, klusu, klusu
Liekam soļus smiltājā.
Māmulīna iet uz dusu
Savā gaitā pēdējā.

(T. dz.)

Izsakām līdzjūtību VIKTORIJAS POPLAVSKAS piederīgajiem, viņu smiltājā izvadot.

Kolhoza «Dubna» valde, arodkomiteja

Mēs redzējam šorīt, kā tavās
stākās
Raudāja rasa dimanta lāsēm,
Gribējām satikt vēl tevi un

patiekt

Par tavu mūžu klusu paldies.

(G. Selga)

Skumju brīdī esam kopā ar STANISLAVA KUKLA piederīgajiem, viņu smiltājā izvadot.

Kolhoza «Dubna» valde, arodkomiteja

PĀRDOD māju Līvānos. Zvanīt: Krāslava 46352 pēc plkst. 20.00.

Vissmagākais brīdis,
Kad mātes sirds
Uz mūžu mūžiem pārtrūkst un
stājas.

(A. Vējāns)

Izsakām dziļu līdzjūtību Voldeņam Upeniekam sakarā ar MĀTES nāvi.

Preiļu agrorūpniecības bankas kolektīvs

Kā putna dziesma izskan mūžs,
Un cilvēks aiziet, un mājās
nepārnāk.

(A. Strautiņš)

Izsakām dziļu līdzjūtību LEO-KĀDIJAS UPENIECES piederīgajiem, no viņas uz mūžu atvadoties.

RARA kolektīvs

Kur likt silto maizīti,
Ko tev nesu, māt,
Ja tu klusa aizbrauc
Skumju vezumā.

(O. Vācietis)

Izsakām dziļu līdzjūtību Voldeņam Upeniekam, MĀTI smiltājā izvadot.

Rajona izpildkomiteja

Māmiņ, man atdevi savu vasaru
Kopā ar ikdienas laimi,
Milu vārdu un rūgtu asaru,
Kuru nevaru aizmirst.

(A. Elksne)

Sāpju brīdī skumstam kopā ar Voldeņam Upenieku, no MĀMULAS uz mūžu atvadoties.

Preiļu sakaru mezgla kolektīvs

Kāpēc, māmiņ, tik pēkšņi,
Kāpēc bez atvadu vārdiem
Aizcirti mūžības vārtus.

(A. Elksne)

Dalām bēdu smagumu un izsakām līdzjūtību Voldeņam, MĀMIŅU pavadot pēdējā gaitā.

Darba biedri

Kādēļ tev pārtrūka dzīve tik
spēji,
Ja vēl pret sauli tik daudz bij
kau jaut!

(Z. Purvs)

Izsakām līdzjūtību ULDA CA-PA piederīgajiem, viņu pāragri guldot smiltājā.

24. ceļu remonta un būvniecības pārvaldes kolektīvs

Pār ziediem, pēkšņas salnas
lauztiem.

Klusi baltu sāpju sniegi snieg.

(A. Skujinš)

Skumju brīdī esam kopā ar Imantu Capu BRĀLA traģiskās nāves gadījumā.

Preiļu 21. PMK kolektīvs

Sāpes ieelpo katrā smilgā un
lapa.

Balti bērzi asaro kapsētas kalnā.

(I. Lasmanis)

Izsakām dziļu līdzjūtību Teklai Skutelei, TĒTI kapu kalniņā pavadot.

Zooveterinārie darbinieki un ekonomisti

Cik salts šis rīts —

Klau, vēji staigā,

Un kaut kur izgaisusi

Tēva baiss...

(S. Sile)

Izsakām dziļu līdzjūtību Jurim Kuklim sakarā ar TĒVA nāvi.

Kolhoza «Dubna» elektriķu kolektīvs

Skumju brīdī esam kopā ar Lielā Tēvijas kara veterāna TROFIMA VASILIJA d. LEO-NOVA piederīgajiem un izsakām visdziļāko līdzjūtību, viņu smiltājā izvadot.

Upmalas ciema izpildkomiteja

„LEŅINA KAROGS“

Laikraksts iznāk otrdienās, ceturtdienās un sestdienās latviešu un krievu valodā.

«Ленина Карогс» («Ленинское знамя»). Газета Преильского районного комитета Коммунистической партии Латвии и районного Совета народных депутатов на латышском языке, г. Преиля, Латв. ССР. Издательство «Звайганс», г. Рига, ул. Горького, 105.

REDAKCIJAS ADRESE: 228250, Preiļos, Komjaunatnes ielā 1.
TALRUŅI: redaktors — 22059, redaktora vietnieki — 21996,
atbildīgais sekretārs — 22154, agrorūpnieciskā kompleksa, jaunatnes dzīves un sporta nodaļas — 21759, rūpniecības, celtniecības un kultūras nodaļas — 21985, grāmatvedība, uzziņas par sludinājumiem — 22305.

Laikraksts iespiests Latvijas PSR Valsts izdevniecības poligrāfijas un grāmatu tirdzniecības lietu komitejas Daugavpils tipogrāfijā 228400, Daugavpils, Vaikas ielā 1. 1 nos. Iespiedloksne. Ofsetiespiedums. Metiens 14073 eks. (latv. val. 10001 eks., krievu val. 4072 eks.). Indeks 68169. Pas. 1396.